

Kopsavilkums par SIA “Getliņi EKO” iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2024.gada 23.aprīlī saņēma SIA “Getliņi EKO” (turpmāk – GEKO vai komersants) 2024.gada 23.aprīļa iesniegumu Nr.1-12/216/2024 ar tam pievienoto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu (turpmāk – tarifu projekts):

	Regulatora noteiktais tarifs, EUR/t	Tarifu projekts, EUR/t	<i>Tarifu projekta izmaiņas, salīdzinot ar pašreizējo tarifu, %</i>
1. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente	65,11	97,98	50
2. Uzkrājuma komponente DRN segšanai	1,38	0,81	-41
3. DRN* par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	79,90	60,76	-24
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	87,17	66,29	-24
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	94,43	71,81	-24
1.+2.+3. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar DRN			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	146,39	159,55	9
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	153,66	165,08	7
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	160,92	170,60	6

*DRN - Dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu

GEKO sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu nodrošina Latvijas lielākajā **sadzīves atkritumu poligonā “Getliņi”**, kurā atbilstoši 2023.gada faktiskajiem datiem tiek nogādāts aptuveni 390 tūkst. tonnu atkritumu gadā, tostarp 63% jeb 245 tūkst. tonnu nešķirotu sadzīves atkritumu (turpmāk – NSA) no Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona^[1] (turpmāk – Viduslatvijas AAR) Rīgas valstspilsētas, Ādažu, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novada pašvaldībām, kā arī daļas no Bauskas novada administratīvajām teritorijām (Bauskas pilsētas un Brunavas, Ceraukstes, Codes, Dāviņu, Gailīšu, Īslīces, Mežotnes un Vecsaules pagastiem), kas līdz 2023.gada 15.jūnijam bija apvienotas atsevišķā Pierīgas AAR^[2].

Poligonā “Getliņi” tiek nodrošināts pilns NSA apsaimniekošanas cikls, t.sk. sagatavošana apglabāšanai un tās rezultātā atšķirotu BNA tālāka pārstrāde, kā arī tālākai pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana poligona krātuvēs. No savāktās atkritumu biogāzes koģenerācijas procesā GEKO ražo elektroenerģiju, kas tiek realizēta tirgū. Savukārt siltumenerģija, kas rodas gāzes utilizācijas procesā, tiek lietderīgi izmantota lauksaimniecības produktu audzēšanai, kā arī poligona ēku un infrastruktūras sildīšanai ziemas apstākļos. Par ienākumu, kas tieši vai pastarpināti tiek gūts no poligonā “Getliņi” pieņemto NSA apsaimniekošanas, tiek samazinātas tarifā iekļautās NSA apstrādes, apglabāšanas un tālākas pārstrādes izmaksas.

Poligonā tālākai apstrādei tiek pieņemti arī ražošanas atkritumi un būvgruži, kurus pārstrādā tam nolūkam speciāli paredzētā šķirošanas iekārtā, kā arī dalīti vākti bioloģiskie atkritumi un citi dalīti vākti atkritumi.

[1] Saskaņā ar spēkā esošajos Ministru kabineta 2023.gada 13.jūnija [noteikumos Nr.301 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu.

[2] Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 28.jūnija [noteikumos Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu. Pāreja no desmit AAR uz pašreizējiem pieciem AAR tika veikta, lai realizētu Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028.gadam noteiktos mērķus, kur viens no galvenajiem nosacījumiem – 2035.gadā atkritumu poligonos apglabāt ne vairāk kā 10% no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma.

Pašlaik komersants piemēro Regulatora 2021.gada 9.decembrī apstiprināto tarifu un 2023.gada 11.decembrī noteiktu tarifa piemērošanas kārtību, poligonā "Getliņi" ievestajiem NSA piemērojot tarifu ar DRN (bez PVN) – **146,39 EUR/t** (pie DRN likmes 110 EUR/t).

Jauna tarifu projekta iesniegšanu GEKO pamato ar būtiski pieaugušām izmaksām vienas poligonā "Getliņi" pieņemtās NSA tonnas apsaimniekošanai, kas galvenokārt saistīts ar bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu ekspluatācijas izmaksu pieaugumu, kā arī izmaksu pieaugumu vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai, lai nodrošinātu vides normatīvajos aktos noteiktās prasības. Pieaugušas arī personāla izmaksas, infiltrāta apsaimniekošanas izmaksas un izmaksas sabiedrības izglītošanai. Tajā pašā laikā tarifa projektā prognozēts ienākuma, kas samazina izmaksas, pieaugums par 58%, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu.

Savukārt par 20% mazāks nekā spēkā esošā tarifa aprēķinā prognozēts poligonā pieņemto NSA daudzums, kas saistīts ar atkritumu dalītās vākšanas sistēmas un depozīta sistēmas attīstību. Līdz ar bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes tehnoloģiskā procesa attīstību, ir samazināts krātuvē apglabājamo atkritumu īpatsvars no poligonā pieņemtā NSA daudzuma, tādējādi par 24% samazinot DRN izmaksas. Kopumā prognozēts tarifa pieaugums par 9% pie DRN likmes 110 EUR/t, kas spēkā 2023.gadā. Saskaņā ar GEKO aplēsēm iesniegtais tarifa projekta pieaugums Rīgas atkritumu radītājiem^[3] varētu radīt 1 m³ atkritumu apsaimniekošanas maksas pieaugumu vidēji par 5,5%^[4] (pie vidējā NSA blīvuma 10 m³/t).

GEKO reģistrēta 1997.gada 21.novembrī, tās kapitāldaļu turētājas ir Rīgas dome (97,70%) un Ropažu novada dome (2,30%).

Saskaņā ar komersanta sniegto informāciju un auditēto 2023.gada pārskatu GEKO 2023.gada kopējais neto apgrozījums bija 48,91 milj. EUR, tai skaitā ieņēmumi no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma ar DRN – 35,93 milj. EUR jeb 73% no kopējiem pamatdarbības ieņēmumiem. Komersanta pārskata gada peļņa bija 2,75 milj. EUR.

Tarifu projekts aprēķināts, ņemot vērā spēkā esošos līgumus, resursu, preču un pakalpojumu cenas, kā arī 2023.gada faktiskās un 2024.gadā prognozētās atkritumu plūsmas, izmaksas un apsaimniekoto atkritumu apjomus.

Detalizēts tarifu projekta aprēķins redzams **1.tabulā**, bet tarifu projekta aprēķinu veidojošo komponentu salīdzinājums ar GEKO spēkā esošo tarifu un citos Latvijas sadzīves atkritumu poligonos spēkā esošajiem tarifiem apkopots Regulatora tīmekļvietnē ievietotajā [infografikā](#).

1.tabula

GEKO tarifu projekta (TP) aprēķins*, salīdzinot ar Regulatora noteikto tarifu, EUR

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
1.	Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums	I _{not}	3 614 777	3 502 892	-3
2.	Personāla izmaksas	I _{pers}	3 724 083	6 514 114	75
3.	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	I _{saimn}	9 395 005	9 983 619	6
3.1.	Ekspluatācijas, remontu un uzturēšanas izmaksas transportlīdzekļiem, iekārtām, mehānismiem un būvēm, kā arī izmaksas materiāliem sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanai (t.sk. noma), kas ietver:		8 048 852	8 085 211	0
3.1.1.	Izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai		4 495 614	4 521 135	1

^[3] Katra pašvaldība savas administratīvās teritorijas atkritumu radītājiem noteic maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu nešķīrotajiem un dalīti vāktajiem sadzīves atkritumiem atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Tikai viena no atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļām ir maksa par nešķīrotu sadzīves atkritumu apstrādi atkritumu poligonā saskaņā ar Regulatora noteiktu tarifu.

^[4] Izmaksu pieaugums par poligonā "Getliņi" ievesto NSA apsaimniekošanu, ko nodrošina GEKO. Neietver izmaksas par sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumu, ko nodrošina pašvaldības izvēlēti sadzīves atkritumu apsaimniekošanas operatori.

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
3.1.1.1	atkritumu mehāniskās apstrādes izmaksas		2 522 624	2 024 213	-20
3.1.1.2	atkritumu bioloģiskās apstrādes (kompostēšana, transformēšana biogāzē, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		1 972 990	2 496 922	27
3.1.1.3	atkritumu sagatavošanas tālākai reģenerācijai pēc mehāniskās pārstrādes (sagatavošana pārstrādei, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		0	0	-
3.1.2.	Izmaksas sadzīves atkritumu pieņemšanai pārkraušanas stacijās un nogādāšanai uz poligonu		0	0	-
3.1.3.	Izmaksas sadzīves atkritumu apglabāšanas nodrošināšanai:		3 354 440	3 360 565	0
3.1.3.1	inerto atkritumu transportēšanas uz apglabāšanas krātuvi, izlīdzināšanas, blietēšanas, starpslāņu klājuma un nogāžu veidošanas, krātuves ceļu izbūves, to uzturēšanas u.c. izmaksas, kas nav iekļautas citu tehnoloģisko procesu sastāvā		1 984 437	1 929 774	-3
3.1.3.2	poligona gāzes savākšanas un utilizācijas izmaksas		719 965	714 425	-1
3.1.3.3	infiltrāta un citu notekūdeņu apsaimniekošanas izmaksas		650 038	716 366	10
3.1.4.	Izmaksas pārējo poligona infrastruktūras objektu uzturēšanai, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		198 799	203 511	2
3.2.	Izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai poligona darbības laikā		421 495	722 927	72
3.3.	Sadzīves atkritumos konstatēto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas un nodošanas izmaksas		0	0	-
3.4.	Izmaksas sabiedrības izglītības pasākumu finansēšanai attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā		359 817	429 681	19
3.5.	Pētniecības un attīstības darbības izmaksas		0	0	-
3.6.	Poligona slēgšanas un rekultivācijas izmaksas un izmaksas, kas saistītas ar slēgtā poligona monitoringu un uzturēšanu		0	0	-
3.7.	Administrācijas izmaksas, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		350 362	281 528	-20
3.8.	Nodevu maksājumi		36 337	70 000	93
3.9.	Pārējās izmaksas		178 142	394 272	121
4.	Ekspluatācijas izmaksas, EUR (2.+3.)	I_{ekspl}	13 119 088	16 497 733	26
5.	Nodokļu maksājumi	I_{nod}	2 286	3 951	73
6.	Kredīta procentu maksājumi un pamatsummas atmaksa, t.sk. izmaksas, kas saistītas ar poligona apsaimniekotāja finanslielo vai citu līdzvērtīgu nodrošinājumu	I_k	170 958	220 933	29
7.	Ieņēmumi saskaņā ar metodikas 11. un 12.punktu	I_{en}	93 230	147 371	58
8.	Izmaksas kopā, EUR (1.+4.+5.+6.) -7.		16 813 879	20 078 139	19
9.	Rentabilitāte (7%)	I_r	1 176 972	1 405 470	19
10.	Pilnās izmaksas (ar rentabilitāti), EUR (8.+9.)	I_p	17 990 851	21 483 608	19
10.'	Izmaksas uzkrājumam DRN segšanai, EUR	I_{DRN}	380 201	177 200	-53
11.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots pieņemt poligonā kārtējā gadā (t)	Q	276 295	219 273	-21
12.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā (t)	Q _{ap}	200 695	121 116	-40
13.	Proporcija starp poligonā apglabāto un poligonā pieņemto sadzīves atkritumu daudzumu, % (12./11.)		72,64%	55,24%	-24
14.	SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANAS PAKALPOJUMA TARIFS:				
14.1.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente, EUR/t (10./11.)	K _{ap}	65,11	97,98	50
14.1.'	Uzkrājuma komponente DRN segšanai, EUR/t (10./11.)	U _{DRN}	1,38	0,81	-41
14.2.	Dabas resursu nodoklis par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu, EUR/t (12./11. * DRN saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu)	M _{DRN}			
	pie DRN likmes 110 EUR/t		79,90	60,76	-24
	pie DRN likmes 120 EUR/t		87,17	66,29	-24
	pie DRN likmes 130 EUR/t		94,43	71,81	-24
14.3.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar Dabas resursu nodokli, EUR/t (14.1. + 14.1.' +14.2.)	T _{ar DRN}			

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
	pie DRN likmes 110 EUR/t		146,39	159,55	9
	pie DRN likmes 120 EUR/t		153,66	165,08	7
	pie DRN likmes 130 EUR/t		160,92	170,60	6

* Tarifu projekts aprēķināts saskaņā ar Regulatora 2017.gada 16.februāra lēmuma Nr.1/5 „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” prasībām

Maksa saskaņā ar Regulatora apstiprināto tarifu par NSA apstrādi atkritumu poligonā ir tikai viena daļa no kopējās NSA apsaimniekošanas maksas⁵, ko par atkritumiem maksā atkritumu radītājs. Pērējās atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un attiecīgajā administratīvajā teritorijā izvēlētais atkritumu apsaimniekotājs, veido izmaksas par darbībām, kas ar nešķirotiem un dalīti vāktiem sadzīves atkritumiem tiek veiktas no atkritumu savākšanas brīža līdz to nogādei uz atkritumu poligonu vai atkritumu turpmākas pārstrādes vietu.

Ūdenssaimniecības, depozīta sistēmas un atkritumu departamenta
Depozīta sistēmas un atkritumu nodaļa
07.05.2024.

⁵ [Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.pants.](#)